

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID (BEGROTING)

Datum: 15 mei 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.33 uur

Aanwezig: H.E.H. van Niejenhuis (voorzitter, PvdA), GroenLinks: J. Been, J. Sietsma, M. Wijnja; PvdA: M. van der Laan, E.M. van der Weele; D66: B.N. Benjamins, I. Venhuizen; SP: J. Dijk; VVD: E. Akkerman, E.H. Hessels; ChristenUnie: E. Heemstra; Partij voor de Dieren: T. van Zoelen; CDA: R. Bolle; 100% Groningen: M. Mellies; Stad en Ommeland: L.E.J. van der Laan; Student en Stad: J. van Deelen; PVV: K.A. Uneken

Namens de griffie: W.T. Meijer (raadsadviseur)

Namens het college: burgemeester P.E.J. den Oudsten, wethouder P.S. de Rook

Inspreker:

Verslag: J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Feliciteert de heer Van Zoelen hartelijk met zijn verjaardag.
- Wijst op twee bijeenkomsten: woensdagochtend kennismaking met de Ombudsman en dinsdag 28 mei een hoorzitting over het wietexperiment.

Wethouder De Rook:

- Meldt dat het Rijk in mei zal besluiten het voorlopige BUIG-budget voor gemeenten vast te stellen op basis van werkelijke uitgaven in 2018. Voor Groningen betekent dit een tekort van 14,6 miljoen euro. De begroting hield al rekening met 10,7 miljoen euro, dan resteert 3,9 miljoen euro. Bij de jaarrekening zal dit een plek moeten krijgen.
- Zal de raad informeren zodra het bestuur van het Noordelijk Belastingkantoor een pakket aanvullende maatregelen heeft opgesteld om de doelstellingen te halen.

A.2. Vaststelling verslagen F&V 3 april 2019 en gecombineerde commissie 10 april 2019 (deel F&V)

De beide verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

A.5. Conformstukken

Niet van toepassing.

A.6. Ingekomen stukken

Dhr. Bolle (CDA):

- Las in het verslag van het audit committee een passage over het mogelijk anders opstellen van de begroting en raadt aan de raad hier goed bij te betrekken, omdat het nogal wat impact heeft op de begroting, hoe je die leest en hoe je daarop kunt sturen.

A.7. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Gemeentebegroting 2019 (raadsvoorstel 18 april 2019)

B.1.a. Programma 10 – Veiligheid i.c.m. Veiligheidsmonitor 2018-3 (collegebrief 20 maart 2019)

Mw. Wijnja (GroenLinks):

- Vindt het nodig en belangrijk in gesprek te gaan om betere indicatoren te kiezen.
- Werkt aan een initiatief over het betrekken van jongeren bij veiligheidsbeleid dat hen betreft.
- Is blij met het onderzoek naar het vieren van oud en nieuw, al mogen de doelstellingen scherper.
- Mist wel de vuurwerkshow in Ten Boer, dat een succes is en een belangrijke informatiebron.

Dhr. Venhuizen (D66):

- Looft de extra capaciteit voor handhaving en jeugdboa's in verband met problematische groepen en het meer gebiedsgericht werken, dat past bij de leidraad voorkomen waar mogelijk en handhaven waar noodzakelijk.
- Vindt de Driehoek in de wijk een uitstekende manier om bewoners te betrekken, waarbij gemeentepolitici benaderbaar zijn.
- Is blij dat er meer inzet komt op ondermijning en het verzamelen van informatie daarover.

Dhr. Van der Laan (PvdA):

- Is blij dat het college fors investeert in een veilige woonomgeving en gebiedsgericht werkt.
- Mist een veilige woonomgeving in de begroting. Hoe rapporteert de burgemeester hierover? Het liefst ziet PvdA hierbij ook cijfers over de inzet van het escalatiemodel woonoverlast.
- Is benieuwd naar het standpunt van de burgemeester over het rapport van de Raad van State over burgemeestersbevoegdheden inzake ondermijning, dat burgemeesters niet meer bevoegdheden zouden moeten krijgen, maar de bestaande meer of anders moeten gebruiken.
- Kijkt met interesse uit naar het voorstel van GroenLinks om jongeren te betrekken bij jongerenbeleid en de aanpak van hinderlijke jeugdgroepen.

Mw. Akkerman (VVD):

- Hecht zowel aan objectieve als aan subjectieve veiligheid en kan zich vinden in de doelen.
- Vindt een veilige woon- en leefomgeving een basisvoorwaarde om goed te kunnen leven.
- Ziet graag een adequate voorlichtingscampagne om inbraak te voorkomen en verbaast zich over de terughoudendheid in het programma. Waarom is dat?
- Is voor hard optreden tegen geweld. Daarvoor is het stimuleren van de meldings- en aangiftebereidheid nodig. Dat is ook van belang bij jeugdoverlast en -criminaliteit.
- Ondersteunt de aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.
- Is benieuwd of de sluiting van de tippelzone heeft geleid tot het van de radar verdwijnen van mensen en situaties van uitbuiting.
- Is trots op het vrijwillig en beroepscorps van de brandweer. Hoe kijkt het college aan tegen de zorgen over de betaling van de vrijwillige brandweer vanwege de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren?

Mw. Uneken (PVV):

- Vindt de bewering dat inwoners zich veilig voelen niet stroken met de toename van onveiligheid met 4% in de monitor en niet met het eigen beeld.
- Stelde vorige week vragen over veiligheid in bepaalde wijken. Jongeren in de Korrewegwijk moeten veilig naar huis kunnen fietsen. In Paddepoel was een steekpartij. Is de monitor wel representatief?
- Is bezorgd over de toename in overlast door verkeer, drugs, drank, jeugd en verwarde personen.
- Vindt het hoge ziekteverzuim onder boa's een signaal dat er iets aan de werkomstandigheden en het gevoel van veiligheid schort.
- Las in de krant dat gemeenten jeugdzorg en psychologische hulp dreigen af te stoten vanwege te lage rijksbijdragen. Ook wil de gemeente bezuinigen op het WIJ-team.
- Wil meer geld voor goede jeugdzorg en WIJ-teams, zodat preventief opgetreden kan worden tegen overlast. Vooral onder niet-westerse jongeren met een migratieachtergrond zou de vraag naar jeugdzorg en psychische hulp zijn toegenomen volgens het AD.
- Is blij met de basistrainingen voor 150 professionals om radicalisering te herkennen en de twee weerbaarheidstrainingen op scholen. Heeft de gemeente een goed beeld van de problemen en worden er preventieve maatregelen getroffen?

Dhr. Heemstra (ChristenUnie):

- Is positief over de verbinding tussen veiligheid en zorg, ook in de begroting.
- Vindt het belangrijk dat meer aandacht uitgaat naar ondermijnende criminaliteit, die niet lonend mag zijn. Het verkrijgen van meer inzicht, de geïntegreerde aanpak en de inhoudelijke focus zijn goed.
- Is altijd voorstander van het versterken, verbeteren en gericht maken van handhaving, zodat inwoners merken dat ongeoorloofd gedrag niet onweersproken blijft.
- Vindt dat de handhaving van verkoop van drugs en alcohol aan minderjarigen niet mag verslappen.
- Steunt het terugdringen en voorkomen van overlast en de extra nadruk op jeugdgroepen door hen ook perspectief te gaan bieden. Overlast mag niet normaal gevonden gaan worden.
- Blijft het experiment met gecontroleerde wietteelt kritisch volgen, ook vanuit volksgezondheid en het ingezette preventieakkoord.
- Is blij met de sluiting van de tippelzone. Het blijft van belang uitgestapte vrouwen zorg te verlenen, veiligheid en perspectief te bieden en te voorkomen dat ze in de illegale prostitutie belanden.
- Ziet dat de gemeente een belangrijke rol speelt in het aardbevingsdossier, waarbij herstel van vertrouwen vooropstaat. De positieve ervaring met de Fazantenhof is een mooi voorbeeld.
- Vindt het belangrijk dat de eerste 15 miljoen euro uit het NPG geïnvesteerd wordt in dorpsvernieuwing waar inwoners ook getroffen zijn.
- Waakt ervoor dat de positieve ontwikkelingen rond het NPG de aandacht niet afleiden van schadeherstel en versterking. Capaciteit, planning, berekening en uitvoering blijven zorgpunten.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Steunt de doelstellingen, maar mist expliciet aandacht voor het dier.
- Roept op ook bij evenementen rekening te houden met dieren door plastic en ander zeer schadelijk afval zoveel mogelijk te verminderen en door confetti en liefst privaat vuurwerk af te schaffen. Voor plastic zijn er goede biologisch afbreekbare alternatieven.
- Wijst op het gevaar en de ongezonde gevolgen van paasvuren. Mogelijk zoeken dieren beschutting in houtbergen en komen niet tijdig weg. Wat is de visie van de burgemeester hierop?
- Wil meer aandacht voor criminaliteit gericht tegen de natuur, zoals het vernielen van bomen en het verstrooien van plastic in Kardingse en Beijum.
- Vindt het een goede zaak dat bij huiselijk geweld er ook aandacht is voor dierenmishandeling.
- Ziet graag meer afvalbakken voor hondenpoep door de hele stad.
- Steunt de persoonsgebonden aanpak van problematische jeugdgroepen, drugsoverlast en verwarde personen.
- Wil dat iedere burger veilig zijn of haar mening kan uiten en dat het recht op betoging te allen tijde wordt veiliggesteld.
- Vindt aanpak van mensenhandel en uitbuiting zeer belangrijk en vraagt aandacht voor dierenhandel.
- Ziet dat het aantal gecontroleerde kamerverhuurpanden een indicator is voor fysieke veiligheid en komt op basis van brandweerinformatie terug op stalcontroles en -oefeningen.
- Is bezorgd over toenemend vervoer van gevaarlijke stoffen over de Zuidelijke Ringweg.
- Kan zich vinden in de voorgestelde aanpak van aardbevingsproblematiek.

Dhr. Bolle (CDA):

- Vindt het een goed idee met filmpjes te laten zien waarom en hoe de boa's hun werk doen.
- Is blij met de uitbreiding van handhaving met twee ton en hoopt dat er daardoor voldoende capaciteit beschikbaar is, ook voor het handhaven op prostitutie, zeker na de sluiting van de tippelzone.
- Vindt de mate van huiselijk geweld heftig en is benieuwd naar het regionaal actieprogramma.
- Roept op niet alleen te kijken naar jihadisten en rechts-extremisten, maar ook naar links-activisten of dierenactivisten. Zijn er signalen bekend dat onacceptabele acties als die in Bostel hier dreigen?
- Vraagt of het verhogen van de abri-opbrengst mogelijk leidt tot meer wildplakken.

Dhr. Mellies (100% Groningen):

- Ziet goede cijfers wat betreft veiligheid. Er zijn verhogingen, zoals bij huiselijk geweld, maar niet iets structureels waarvoor geen verklaring of plan is.
- Looft de beveiliging tijdens evenementen en ziet voldoende agenten op straat.
- Ziet voldoende handreikingen wat betreft zedenmisdrijven en lachgas in het uitgaansleven en is nog in gesprek over meldingsbereidheid.
- Is bezorgd over een verschuiving van prostitutie naar de illegaliteit na sluiting van de tippelzone.
- Is blij dat gemeenten een vuist hebben gemaakt richting Den Haag met het NPG als resultaat, dat bovenop de schadevergoedingen en de versterkingsopgave komt.

Dhr. Dijk (SP):

- Valt het op dat het programma vooral een individuele aanpak voorstaat in plaats van de oorzaken aan te pakken. Stress is een van de grootste risicofactoren en wordt veelal veroorzaakt door armoede, werkloosheid, slechte huisvesting en slechte gezondheid. Hoe wil het college die factoren beïnvloeden?
- Steunt de aanpak van jeugdgroepen, maar vindt ook hier de focus liggen op signaleren en bestrijden en nauwelijks op het aanpakken van de echte oorzaken.
- Ziet in dat gebieden en wijken waar veel achterstallig onderhoud is ook slecht scoren in de Veiligheidsmonitor en roept op daar rekening mee te houden in het veiligheidsbeleid.
- Verbaast zich over de beoogde rol voor WIJ-teams en de verbinding tussen zorg en veiligheid, terwijl tegelijkertijd gekort gaat worden op WIJ-teams.
- Doet het deugd te lezen dat Groningse overheden samen de strijd aangaan voor het sneller dichtdraaien van de gaskraan en dat het HRA-model een totaal ongeschikt instrument wordt genoemd. Is het college bereid met kennisinstellingen aan een beter model te werken?

Dhr. Van der Laan (Stad en Ommeland):

- Sluit grotendeels aan bij VVD en CDA.
- Is positief over de gezamenlijke koers van gemeenten en provincie in het aardbevingsdossier.
- Bedankt de politie en de brandweer voor het garanderen van de veiligheid.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Is blij dat Groningers zich veilig voelen en wil dat graag zo houden.
- Denkt dat de persoons- en wijkgerichte aanpak en de verbinding met zorg tot verbetering zullen leiden.
- Sluit aan bij de vraag van de SP hoe zich dat verhoudt tot de budgetkortingen.
- Lijkt het geen overbodige luxe door te gaan met voorlichtingscampagnes, workshops en gerichte acties richting studenten om het aantal woninginbraken zo laag mogelijk te houden.
- Ziet heil in een centrale vuurwerkshow, die gelukkig in de begroting wordt genoemd.
- Betreurt dat veiligheid in het uitgaansgebied helaas nog niet vanzelfsprekend is en dat incidenten zich voor blijven doen.
- Blijft pleiten voor een nachstadhuis waar mensen zorg kunnen vragen, hun verhaal kwijt kunnen of tot rust kunnen komen.

*Korte schorsing***Burgemeester Den Oudsten:**

- Kan niet op alle opmerkingen ingaan, maar heeft ze wel allemaal goed gehoord.
- Wijst erop dat het veiligheidsplan meer indicatoren bevat. Het aanscherpen is een voortdurend proces.
- Bestrijdt overlast door jongeren niet alleen door repressie, maar ook door in een sluitende keten perspectief te bieden voor een betere toekomst.
- Raadt aan een bijeenkomst te houden met deskundigen en betrokken partijen om de ketenaanpak rond jongeren in brede zin te bespreken.
- Beamt dat de vuurwerkshow in Ten Boer ten onrechte onvermeld is en garandeert dat er dit jaar in elk geval niets verandert. Op langere termijn is dat een punt van andere orde.
- Werkt aan een voorstel als uitwerking van de motie om een centrale vuurwerkshow te organiseren als onderdeel van het verminderen van vuurwerkoverlast elders. Voor de zomer komt het naar de commissie.
- Legt uit dat voorlichtingscampagnes, bezoeken en sociale media tegen woninginbraken vast beleid zijn geworden en ingezet worden wanneer zich een inbraakgolf voordoet.
- Richt zich inderdaad op preventie en het herkennen van jihadisme en radicalisering. Het is redelijk goed in beeld en dat beeld geeft geen aanleiding tot ongerustheid, anders was dat gemeld.
- Kan geen mededelingen doen over de enkele gevallen, waar de gemeente inhoudelijk ook bij betrokken is.
- Heeft geen signalen over een op handen zijnde actie van dierenactivisten, maar dat zegt niet alles. De gemeente is alert.
- Antwoordt dat het herijkte evenementenbeleid binnen een paar maanden voorgelegd wordt. Daarin

- wordt duurzaamheid bevorderd, zowel bij eigen als bij particuliere evenementen.
- Is zich terdege bewust van de risicofactoren en oorzaken die tot overlast en criminaliteit kunnen leiden en zoekt daarom juist ook de verbinding met zorg door te kijken naar de achterliggende situatie en mogelijke hulp. Hoe beter de omstandigheden, hoe beter mensen hun gedrag ook in de hand hebben.
 - Is zich heel goed bewust waar de risico's groter zijn en waar in de toekomst mogelijk ingegrepen zou moeten worden op een breder gebied dan alleen veiligheid.
 - Weet niet of de hogere kosten voor het plakken op abri's tot meer wildplakken zal leiden en stelt voor medewerkers die de straten schoonhouden te vragen of zij dat effect waarnemen.
 - Constateert niet dat een illegale tippelzone is ontstaan of dat er zich grote risico's voordoen in de openbare ruimte. Let daar goed op.
 - Probeert ook te monitoren of vrouwen hun werk illegaal voortzetten en weet dat niet helemaal zeker.
 - Wijst op de toezegging om een aantal maanden na sluiting van de tippelzone de stand van zaken te delen tijdens een bezoek aan de huiskamer.
 - Levert voor de begrotingsbehandeling een overzicht van de onderdelen en verwachte resultaten van het regionale actieprogramma tegen huiselijk geweld.
 - Weet nog niet waar de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) toe zal leiden wat betreft de vrijwillige brandweer. Het kan fundamentele gevolgen hebben voor het huidige model en de kostenfactoren.
 - Verwacht eind 2019 of begin 2020 meer informatie over de Wnra.
 - Merkt dat met vallen en opstaan de goede richting is gekozen om het aardbevingsdossier op snelheid te krijgen.
 - Beamt dat het HRA-model een naar model is en tot veel misverstanden leidt. Er is nu helaas geen beter alternatief.
 - Voert gesprekken met SODM over een beter model op lange termijn. Nu afschaffen helpt het gebied alleen maar van de regen in de drup.
 - Probeert op alle fronten aangifte- en meldingsbereidheid te verhogen en richtte zich de afgelopen periode op studenten die problemen met hun huisbaas hebben. De politie stuurt er ook op.
 - Is het eens met burgemeesters die meer bevoegdheden zouden willen om ondermijning tegen te gaan, met name wat betreft het mogen delen van informatie. Was ook aanwezig bij de hoorzitting van de Raad van State.
 - Heeft afgesproken dat burgemeesters een aantal problematische casussen aanreikt waar de Raad van State en de Autoriteit Persoonsgegevens naar zullen gaan kijken.

B.1.b. Programma's 11 t/m 14 + Paragrafen 1, 3 t/m 6, 8 t/m 10 + financieel beeld

Dhr. Sietsma (GroenLinks):

- Is blij met de 1,4 miljoen euro extra voor gebiedsgericht werken, maar kritisch over de aanpak. Er is te weinig sprake van integraliteit. De begroting bevat veel verwijzingen naar de paragraaf Gebiedsgericht werken die helaas doodlopen, waardoor het voor raad en inwoners niet inzichtelijk is.
- Wil weten hoe het college de integrale benadering in wijken echt inhoud geeft en zichtbaar maakt. Dat is ook nodig om wijken meer zeggenschap te kunnen geven.
- Mist aandacht voor het bestuursakkoord tussen de drie voormalige gemeenten. Harmonisatie mag geen gelijkschakeling zijn. Rapporteer het college per deelonderwerp over de harmonisatie van beleid?
- Leest in het akkoord dat fysieke loketten blijven tot nieuwe vormen van dienstverlening zich hebben bewezen, terwijl de begroting spreekt van 'voorlopig openblijven'.
- Wil weten hoe het college gaat borgen dat na invoering van de WIJ en het GON in Haren verworvenheden als de Harense Rotonde, het sociale wijkteam en stichting Torion niet verloren gaan.

Dhr. Been (GroenLinks):

- Ziet dat voor ICT aanvullend 1,1 miljoen euro nodig is. Hoe schat het college de besparingen door outsourcing op dit moment in en is het daarover tevreden?
- Ziet een daling in het percentage lokale inkoop van 44,7% in 2017 naar 35% in 2019. Hoe kan dat en vindt het college ook niet dat er wel een tandje bij kan?

Mw. Hessels (VVD):

- Concludeert dat het college niet inclusief, maar exclusief is door er niet te zijn voor huiseigenaren, mensen in wijken die het meest ozb betalen, bezoekers, ondernemers, autobezitters en hondeneigenaren. Waarom kiest het college hiervoor?
- Vraagt wat er gaat gebeuren met de lokale heffingen die nog niet geharmoniseerd zijn.
- Ziet echt links beleid waarbij geld uitgegeven wordt dat er niet is. Zo neemt het college genoeg met een matig weerstandsvermogen en is het schuldquotum 163%, in de gevarenzone dus. Hoe keert het tij?
- Vindt de doelstelling van click, call, face passen bij deze tijd, maar een beoogde tevredenheid van een 7 teleurstellend. Hoe gaat het college de tevredenheid doen toenemen? Meten alleen helpt niet.
- Verbaast zich over de 40% stijging van wethouderskosten, terwijl er bezuinigd moet worden op de eigen organisatie. Welke taken gaat de gemeente minder uitvoeren?
- Pleit voor het verstandig uitvoeren van de verbouwing van het stadhuis. Kan het college toezeggen dat het huisvesten van de raad evenveel aandacht krijgt als die van het college, zowel tijdelijk als permanent?
- Vindt de nadruk op tweedeling bij gebiedsgericht werken stigmatiserend.
- Mist aandacht voor de centrale plek die wijk-, buurt- en dorpswinkelcentra innemen.

Mw. Uneken (PVV):

- Roept op de begroting veel beknopter op te stellen en niet uitgebreid beleid te behandelen.
- Vraagt waarom opeens afgeweken wordt van het in 2016 afgesproken weerstandsvermogen van minimaal 20 miljoen euro. Waarom is dat niet langer relevant?
- Hekelt het interen op vermogen en reserves, terwijl de personeelskosten en schulden hoog zijn. Dit verergert de problemen alleen maar.
- Wil inzicht in de realiseerbaarheid van de beoogde hervormingen, die de begroting ogenschijnlijk sluitend maken en het college in staat stellen hobbyprojecten te financieren.
- Maakt zich zorgen over de financiële situatie en hekelt dat de burger op moet draaien voor de schulden die het college maakt door hogere belastingen en verhoogde bijdragen voor gebruik van openbare ruimte.
- Bepleit eerst de kerntaken goed te regelen, dan is er pas ruimte voor ambities. Eerst moeten de binnenstad en wijken als Paddepoel en Vinkhuizen er goed bij liggen, anders is er geen ruimte voor klimaatprojecten en bomen op de Grote Markt.

Dhr. Benjamins (D66):

- Complimenteert het nog beter digitaal ontsluiten van de begroting. Het is overzichtelijk, de zoekfunctie werkt fijner en het openbaar subsidieregister werkt goed en is actueel. Ambtenaren dank voor hun inzet.
- Benadrukt dat gebiedsgericht werken maatwerk inhoudt, dat na het ophalen van problemen, ideeën en oplossingen zou kunnen leiden tot opgavegericht werken. Dat is een uitkomst, geen vertrekpunt.
- Vindt dat er weinig cijfers en trends zijn voor de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer en verwacht in de volgende begroting meer indicatoren die vergelijkingen mogelijk maken.
- Looft de score op klanttevredenheid, maar blijft het merkwaardig vinden bij het bellen naar 14050 ook nog de gemeentenaam te moeten noemen.
- Kan de logische prioritering van integraal gebiedsgericht werken volgen door te starten in de vier wijkvernieuwingswijken, om het daarna verder uit te rollen.
- Feliciteert het college met de goedkeuring van de NPG-aanvraag. Wordt de ambtelijke inzet teruggevorderd?
- Leest dat verandering van de organisatie een kwestie van lange adem zou zijn, maar het is zaak de adem in elk geval niet in te houden gezien de ontwikkelingen in technologie en de vraag van inwoners.
- Noemt de onttrekkingen uit de reserves fors en vindt het vervelend dat de AER onder de 20 miljoen euro zakt.
- Staat niet te juichen achter de lastenverhogingen. Veel keuzes landen wel weer direct in de samenleving.
- Vindt de duidelijke afspraken over het weerstandsniveau acceptabel, maar blijft bezorgd over en alert op de verhouding tussen het harde en zachte deel ervan.
- Constateert dat het college met onder meer VNG probeert bij het Rijk genoeg gelden voor BUIG en jeugdzorg te krijgen. Een recentralisatie zou verschrikkelijk zijn, maar ook begrijpelijk. Het Rijk

- lijkt eerder gemeenten tegen te werken dan te helpen en dat is pijnlijk en kostbaar.
- Blijft zeer alert op het halen van de bezuinigingen en de nettoschuldquote die op 124% staat.
- Is niet trots op de stijging op de Coelo-lijst voor woonlasten.
- Is wel trots op de verantwoording over verbonden partijen, die andere gemeenten tot voorbeeld kan dienen.

Dhr. Mellies (100% Groningen):

- Ziet dat de AER onder de 20 miljoen euro zakt, tegen de afspraken in, en dat tegelijk lasten verzaagd worden, zoals parkeervergunningen en hondenbelasting.
- Verwacht heel veel terug voor de hogere uitgaven.
- Had van een sociaal en eerlijk college niet verwacht dat het hebben van hond of auto afhankelijk is van iemands inkomen en vraagt het college hier op termijn minder op te leunen in de begroting.
- Roept op de mooie projecten en experimenten te financieren uit geld dat overblijft nadat de essentiële zaken geregeld zijn.
- Is vol lof over de ondersteuning door de griffie en de toegankelijkheid van ambtenaren.
- Ziet graag een omvangrijker budget voor de Rekenkamer, juist omdat de gemeente zoveel lopende projecten en experimenten heeft. Het is belangrijk te kunnen controleren of geld goed terecht komt en bijdraagt aan de beleidsdoelen. Daarvoor is onafhankelijk onderzoek absolute noodzaak.

Dhr. Van der Laan (Stad en Ommeland):

- Noemt het lastig dat de begroting bijna halverwege het jaar gelijktijdig met de Voorjaarsbrief gepresenteerd wordt. Hoe wil het college input van de raad de komende tijd verwerken in de begroting 2020, nu dat op dit moment lastig is? Gaat het college binnen en buiten de coalitie en organisatie samenwerken?
- Ziet dat de apparaatskosten relatief hoog zijn, met bijna 1.000 euro per inwoner in 2018, waar dat landelijk in 2017 695 euro bedroeg. Het aantal fte per duizend inwoners is met 10,9 ook hoger dan het landelijk gemiddelde van 6,6 fte. Dit gaat al snel om 60-70 miljoen euro verschil in totaal.
- Begrijpt dat Groningen een centrumfunctie heeft en een eigen Milieudienst, maar het mag wel wat minder. Te denken valt aan een vermindering van het aantal beleidsambtenaren. Dat hoeft niet op korte termijn en ook niet voor het volledige bedrag, maar tien procent op termijn zou toch al een begin zijn. Nu de arbeidsmarkt is aangetrokken, moet met mobiliteitscentra toch beweging te krijgen zijn in de organisatie.
- Roept op Groningen gezond, groen en gelukkig ook van toepassing te laten zijn op het ambtenarenapparaat, waar het ziekteverzuim met 5,9% boven het landelijk gemiddelde van 5,3% ligt.
- Wijst op de forse lastenverhogingen, zoals de ozb met 10%, en het beroep op de reserves. Het rondkrijgen van de begroting mag geen eenrichtingsverkeer richting de inwoners zijn.
- Roept op kritisch te kijken naar investeringen in de binnenstad, waar slechts beperkt dekking voor is. Hoe kijkt het college aan tegen het financieren van alle mooie plannen?

Dhr. Dijk (SP):

- Vindt het ook lastig halverwege het lopende jaar de begroting te bespreken en zal vooral vooruitblikken richting 2020.
- Steunt het streven naar een ongedeelde stad, maar vindt dat daarvoor fundamentele veranderingen nodig zijn die nu uitblijven.
- Vindt het terecht dat de gemeente tekorten dekt die door het Rijk worden veroorzaakt, maar ziet dat broodnodige vooruitgang voor mensen die daar al jaren op wachten uitblijft.
- Verwachtte in 2015 al dat de decentralisaties en de budgetten tot problemen zouden leiden en vraagt zich af waarom het college nu pas tegen het Rijk ageert.
- Noemt de verwachting dat mensen meer en sneller aan het werk komen een vorm van wensdenken, terwijl de gemeente wel 3 miljoen euro besparing inboekt in 2020 en 5 miljoen in 2022.
- Vindt de beoogde besparing op zorg en ondersteuning van 5,3 miljoen euro in 2020 en 11,3 miljoen euro in 2022 ongewenst en onrealistisch wensdenken. Het korten op uren zorg helpt mensen niet vooruit en de individuele inkomenstoelag wordt wederom niet uitgebreid.
- Komt volgende week met minimaal tien voorbeelden hoe ongelijkheid wel verkleind zou kunnen worden.
- Ziet het college de ozb voor Jan Modaal verhogen, terwijl bedrijven worden ontzien.
- Vindt de binnenstad belangrijk, maar ziet het college miljoenen investeren in de binnenstad en

- marketing, die vooral ten goede lijken te komen aan internationale studenten en toeristen.
- Vindt de investeringen in dorpen en wijken niet in balans. Ook dorpen en wijken waar geen vernieuwingsoperaties gepland staan, verdienen de aandacht.
- Ziet een groeiende tweedeling op het gebied van energieneutraal wonen door de individualistische aanpak. Mensen die leningen kunnen en durven aan te gaan, profiteren van het beleid.
- Pleit voor een collectieve aanpak van straten en buurten via een gemeentelijk energiebedrijf of Warmtestad, waarbij mensen hun daken ter beschikking stellen en kunnen profiteren van goedkopere energie. Zo werk je wel aan klimaatrechtvaardigheid.
- Vindt dat het college van alles een beetje wil en van niks echt iets. Sommige ambities klinken mooi, maar worden niet ondersteund door goede plannen en ideeën.

Mw. Van der Weele (PvdA):

- Ziet een aantal speerpunten en ambities terug in de begroting. Iedereen telt mee en moet gezond en gelukkig deel kunnen nemen, wonend op een veilige en betaalbare plek.
- Juicht toe dat de gemeente de toegankelijkheid van gemeentelijke producten en diensten wil vergroten. Het is een voorwaarde om met inwoners aan de samenleving te bouwen.
- Is bezorgd over de tekorten in onder meer de jeugdhulp en de Wmo. Het brengt risico's met zich mee voor kinderen, volwassenen, gezinnen en ook de financiën. De lobby om tekorten aan te vullen blijft belangrijk.
- Vertrouwt erop dat het college evenwichtige keuzes maakt tussen investeren, het vergroten van effectiviteit en efficiëntie, kostenbesparing en het aanhouden van redelijke reserves.
- Hecht eraan de komende tijd de effecten van de keuzes te bespreken en waar nodig bij te sturen.

Dhr. Bolle (CDA):

- Complimenteert de medewerkers van publieksbalies met de goede beoordeling.
- Zou de doelstelling voor algehele beoordeling liever niet verlagen van 7,5 naar 7,0 omdat de resultaten tegenvallen, maar liever kijken welke stappen gezet kunnen worden om het resultaat te verbeteren.
- Is benieuwd naar het onderzoek naar het Noordelijk Belastingkantoor.
- Vindt het zorgelijk dat uitbesteding van ICT niet 0,8 miljoen euro oplevert, maar 0,3 miljoen euro kost.
- Krijgt de indruk dat het college het beoogd weerstandsvermogen van 1,0 naar 0,8 verlaagt, omdat het verwacht dat er iets aankomt in 2020.
- Stelt dat het weerstandsvermogen technisch correct zal zijn omdat het alleen uitgaat van wat er al vastgesteld is, maar weet net als iedereen dat het hoogstwaarschijnlijk niet gehaald zal gaan worden.
- Vraagt welke ambities er precies getemperd zijn door het college.
- Hekelt dat het college zich niet houdt aan het amendement uit 2016 om de algemene reserve op 20 miljoen euro te houden, direct en vrij aanwendbaar, en dat er geen perspectief geboden wordt voor het aanvullen ervan.
- Begrijpt dat verschuiven van middelen wat lucht geeft en dat niet alles in een keer uitgevoerd kan worden, maar zelfs dan is in 2019 en daarna sprake van een negatieve structurele exploitatieruimte.
- Ziet dat de gemeente ruim 1,5 miljard euro heeft geleend, waarvan 400 miljoen is doorgeleend.
- Leest dat het college scherpe keuzes zou maken, maar ziet die niet echt terug in de begroting.

Dhr. Heemstra (ChristenUnie):

- Dankt alle ambtenaren voor het vele werk aan en rond de begroting.
- Blijft streven naar een gezonde en duurzame financiële huishouding. Ondanks forse tekorten in het sociaal domein is het gelukt een sluitende meerjarenbegroting te presenteren, met ruimte om te blijven investeren.
- Ziet dat het college kiest voor goede zorg, met de mens centraal en oog voor elkaar.
- Vindt met het college de financiële situatie kwetsbaar. De komende jaren zullen reserves waar mogelijk aangevuld moeten worden. De landelijke overheid moet aangesproken worden op haar verantwoordelijkheid.
- Vindt gezien de financiële situatie de ozb-verhoging gerechtvaardigd.
- Weet dat lasten niet alleen bij inwoners zijn neergelegd. De ambities zijn getemperd. In de toekomst moet gezamenlijk naar oplossingen gezocht blijven worden, om te kunnen blijven investeren in de stad.

- Vindt dat de kapitaallasten niet nog verder verhoogd zouden moeten worden, maar eerder verlaagd waar mogelijk, om het niet door te schuiven naar de toekomst.
- Wijst op het coalitieakkoord, waar instaat dat besluiten heroverwogen zullen moeten worden wanneer bij de jaarrekening blijkt dat de schuldenquote verder verslechtert.
- Ziet dat het weerstandsvermogen in 2019 een acceptabele 1,05 is.
- Is blij dat ingezet wordt op het verbeteren en ontwikkelen van risicomanagement.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Kan zich vinden in digitalisering van dienstverlening, mits persoonlijk contact en e-mailen mogelijk blijft.
- Hecht groot belang aan privacy en de regie op eigen gegevens.
- Vindt de doelstellingen van de Jongerenombudsman erg goed.
- Roept op oog te hebben voor het ontstaan van een hitte-eiland in de binnenstad bij gebiedsgericht werken. Bomen in het centrum zijn goed voor het klimaat, het verblijfsklimaat en economische ontwikkeling.
- Is bezorgd naar de gevolgen van ozb-verhoging voor corporaties en vreest dat zij minder gaan investeren in verduurzaming. Daar moet aandacht voor zijn in de prestatieafspraken.
- Sluit aan bij de opmerking over hondenbelasting.
- Vindt dat de gemeente gegijzeld wordt door de BUIG-tekorten. Er moet veel meer geld vanuit het Rijk komen.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Sluit aan bij D66 wat betreft digitalisering, bij PvdA wat betreft jeugdhulptekorten en bij de gemaakte opmerkingen over het weerstandsvermogen.

Korte schorsing

Wethouder De Rook:

- Merkt in de begroting en in de woordvoeringen dat de gemeente Groningen financieel in lastige tijden verkeert. De begroting bevat een groot aantal oranje stoplichten en dat baart iedereen zorgen.
- Maakt keuzes en neemt bepaalde risico's om een aantal dingen te kunnen realiseren voor de inwoners.
- Wijst op de zware crisis wat betreft de financiën van het sociaal domein van alle gemeenten. Sommige sluiten massaal voorzieningen, Groningen wil die juist zoveel mogelijk op peil houden.
- Investeert in de ontwikkeling van inwoners, duurzaamheid, fysieke kwaliteit en leefkwaliteit, en hoopt op lange termijn kosten te besparen met die investeringen.
- Vraagt ook mensen die het kunnen dragen in redelijke mate mee te investeren.
- Schetst een financiële driehoek die in balans moet zijn, waarbij de keus om een hoek te verbeteren automatisch de andere op spanning zet: ambities/uitgaven, inkomsten en de financiële gezondheid.
- Noemt als belangrijke reden dat de gemeentelijke financiën teruglopen het doorgeven van rijkstaken, waar veel te weinig geld voor gekregen is.
- Ondertekent morgen met 250 collega's een brief om het kabinet op te roepen echt de portemonnee te trekken en gemeenten in staat te stellen hun werk te kunnen doen. De begroting kan deze druk niet meer aan, ondanks maatregelen die aan alle kanten genomen zijn.
- Probeert voorzieningen dichterbij inwoners te brengen en denkt dat de huidige problemen er niet waren geweest wanneer het Rijk voldoende budgetten beschikbaar had gesteld voor overgehevelde taken.
- Bestrijdt dat het college nu pas in actie komt op dit punt. Bovendien was de volumegroei van 500 miljoen euro over alle gemeenten drie jaar geleden niet te voorzien.
- Vindt het bij een volwassen politiek debat horen om andere keuzes door te denken voor de andere twee hoeken van de financiële driehoek, door bijvoorbeeld elders minder geld aan uit te geven.
- Beamt dat de begroting en de Voorjaarsbrief op een merkwaardig moment komen vanwege de herindelingen. De Voorjaarsbrief is meer uitgekleeft. De begroting vervult dit jaar voor een belangrijk deel de functie van de Voorjaarsbrief met een actueel financieel beeld, knelpunten en gelegenheid om voorkeuren kenbaar te maken.
- Antwoordt dat integraliteit niet op zichzelf bestaat, maar als integraliteit van iets. Het gaat nu om een verschuiving van integraliteit op programmaniveau naar gebieden en opgaven. Het kost veel werk

- om de begroting en de organisatie om te batterijen.
- Is in gesprek met het audit committee om te verkennen hoe de begroting eruit zou moeten zien, want het sturen op integraliteit van gebieden en opgaven moet daarin terugkomen om goed te kunnen sturen.
- Antwoordt dat het bestuursakkoord leidend en onverminderd van toepassing is, ook als teksten in de begroting mogelijk een andere indruk wekken.
- Werkt hard om de harmonisatie vorm te geven. Bij elk herijkt document zullen de effecten voor de voormalige gemeenten aangegeven worden.
- Stelt voor om een overzicht te geven van de harmonisatie en implementatie van het bestuursakkoord.
- Rekent voor dat de ingeboekte besparingen op ICT door de 1,1 miljoen euro rond de 4 miljoen euro uit zullen komen, wat nog steeds een structurele besparing is.
- Geeft aan dat lokale inkoop een wat vertekend beeld geeft vanwege het bijzonder succesvolle jaar 2017. Het college blijft erop inzetten. Soms is het niet mogelijk vanwege Europese inkoopregels.
- Ziet de aangekondigde voorstellen van de SP met belangstelling tegemoet.
- Wijst erop dat collectieve energievoorzieningen wel degelijk een element zijn van de energiestrategie.
- Bestrijdt dat het college er niet is voor bepaalde mensen alleen omdat er ook iets van hen gevraagd wordt.
- Licht toe dat Groningen traditioneel zes wethouders had. Vanwege de herindeling, gebiedsgericht werken, grootschalige verkeersprojecten, groei en de decentralisaties zijn zeven wethouders redelijk.
- Antwoordt dat wijkwinkelcentra onderdeel uitmaken van gebiedsgericht werken in het programma Ruimtelijke economie. Winkelcentrum Paddepoel is een mooi voorbeeld, de wijkvereniging heeft een plan gemaakt.
- Reageert richting PVV dat een kerntakendiscussie altijd politiek is. In feite is elke discussie over een begroting een kerntakendiscussie: wat zou de gemeente wel en niet moeten doen?
- Stelt de PVV gerust dat ongeveer 60% van de middelen in programma's 1 en 3 zitten. Het ontslaat de gemeente er echter niet van ook in andere zaken te blijven investeren.
- Vindt de apparaatskosten helemaal niet zo hoog vergeleken met andere gemeenten met meer dan 100.000 inwoners, zeker niet gezien Groningen ook bij de Milieudienst, Stadsschouwburg en Oosterpoort mensen in dienst heeft.
- Heeft de afgelopen jaren stevig bezuinigd op de organisatie. Zo zijn er op de afdelingen cultuur en sport slechts twee tot tweeënhalf beleidsambtenaar actief, terwijl de vragen aan de gemeente alleen maar toenemen.
- Schat in dat de limiet van bezuinigingen op de organisatie wel enigszins bereikt is, maar vindt de kritische vragen daarover terecht.
- Vraagt de raad om enig begrip dat de begroting zes weken na installatie van het college is verschenen, waardoor sommige plannen nog uitgewerkt zullen moeten worden. Dat gebeurt altijd via de raad.
- Verklaart het relatief hoge ziekteverzuim deels door het relatief oude werknemersbestand. Intern wordt er zeker op gelet en gestuurd, ook met leidinggevendenden.
- Stelt wat betreft dienstverlening graag realistische ambities, zodat ze ook gehaald kunnen worden met de beschikbare middelen en tegelijk uitdagend zijn. Daarom kiest het college voor het cijfer 7,0.
- Zegt toe tevredenheid scherp in de gaten te houden en bij een te lage score een andere indicator op te nemen bij de volgende begroting.
- Beamt dat de gemeente in financieel opzicht kwetsbaar is, zeker bij eventuele grote tegenvallers.
- Wijst erop dat alle coalitiepartijen vanwege de financiële situatie water bij de wijn hebben moeten doen, bijvoorbeeld wat betreft onderwijshuisvesting, zorg in wijken, wijkvernieuwing, duurzaamheid en reserves.
- Zet die verschillen tussen het coalitieprogramma en de wensen met liefde nog een keer op de mail.
- Zal bij het herijken van indicatoren zeker zorgen dat het in de hele gemeente vergelijkbaar zal worden.
- Ziet een relatief omvangrijke AER, maar dat door onttrekkingen slechts 15 miljoen euro direct beschikbaar.
- Kan door besparingen elders zorgen dat het op 20 miljoen euro uit zou komen, maar stelt voor toch de tijdelijke verlaging toe te staan en voor de zomer in de kadernota Weerstandsvermogen aan te

- geven hoe het college meerjarig om wil gaan met alle reserves.
- Vult aan dat er geen problemen ontstaan of er iets niet door kan gaan doordat het nu 15 miljoen euro is.
 - Heeft niet de ambitie om het weerstandsvermogen naar 0,8 te brengen, maar wil het invoeren als minimum. Zakt het onder de 0,8, dan moet het direct aangevuld worden. Dat is nu al het geval wanneer het onder de 1,0 zakt. Zo is de gemeente beter in staat meerjarig te bufferen.
 - Werkt toe naar een weerstandsvermogen van 1,0 in 2022.
 - Legt uit dat het weerstandsvermogen de gemeente in staat stelt tegenvallers op te vangen zonder meteen in te moeten grijpen in voorzieningen, te bezuinigen of lasten te verzwaren.
 - Is het met D66 eens dat op termijn de harde kant van de reserves versterkt zou moeten worden. Dat wordt een steeds belangrijker factor, belangrijker dan het precieze ratio.
 - Legt uit dat e-mailcontact met specifieke medewerkers mogelijk blijft, bijvoorbeeld met raadsleden, maar dat algemeen contact met de gemeente via click, call, face zal verlopen en niet via een algemeen e-mailadres.
 - Beamt het belang van klimaatadaptatie en zet juist daarom ook in op vergroening van de binnenstad.
 - Zal bij de prestatieafspraken bespreken welke impact de ozb-verhoging heeft op de begroting van corporaties, die hebben aangegeven de huren niet te zullen verhogen als gevolg daarvan.
 - Stelt voor te spreken over de haalbaarheid van hervormingen bij de concrete maatregelen. Natuurlijk is er altijd een risico dat hervormingen niet het beoogde effect zullen hebben, daar is ook rekening mee gehouden in het weerstandsvermogen.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 22.33 uur.